

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

вул. Панаса Мирного, 28, м. Київ, 01011, тел. (044) 365 40 00
поштова адреса для листування: вул. Симона Петлюри, 15, м. Київ, 01032
E-mail: info@dbp.gov.ua, web: www.dbp.gov.ua, ідентифікаційний код 41760289

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру у вчиненні кримінального правопорушення

місто Київ

12 06 2024 року

Слідчий другого відділу Управління з досудового розслідування військових правопорушень, а також порушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, вчинених внаслідок ведення Російською Федерацією із залученням представників інших держав, агресивної війни проти України, Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань лейтенант Державного бюро розслідувань Реслер Катерина Вікторівна, розглянувши матеріали кримінального провадження за № 42024000000000379 від 13.03.2024 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 5 статті 111-1 Кримінального кодексу України та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст.ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Проскурнікову Євгенію Юрійовичу,
09.11.1961 року народження, уродженцю
м. Кадіївка, Луганської області, громадянину
України, проживаючому за адресою:
вул. Лугова, 17, м. Кременна, Сєверодонецький
р-н, Луганська область,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого **частиною 5 статті 111-1 Кримінального кодексу України**, тобто в добровільному зайнятті громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території.

Виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Проскурніков Є.Ю.

Згідно з ст. ст. 1, 2 Конституції України, Україна є суверенною, незалежною та унітарною державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною та недоторканою.

Статтею п'ятою Конституції України передбачено, що носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Відповідно до статей 132-134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь. Місто Севастополь має спеціальний статус, Автономна Республіка Крим (далі – АР Крим) є невід'ємною складовою частиною України і у межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання.

Порушуючи норми міжнародного гуманітарного права, президент Російської Федерації (далі – РФ), а також інші представники влади РФ, всупереч вимогам п. п. 1,2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципів Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимог ч. 4 ст. 2 Статуту ООН та Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV) від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), підготували та розв'язали агресивну війну та військовий конфлікт із залученням підрозділів збройних сил РФ на території України.

24.02.2022 військовослужбовці збройних сил РФ, виконуючи вищевказаний злочинний наказ, шляхом збройної агресії, із загрозою застосування зброї та її фактичним застосуванням, здійснили повномасштабне вторгнення на територію України через її державні кордони в Автономній Республіці Крим, Харківській, Донецькій, Луганській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, інших областях, чим вчинили окупацію частин вищевказаних територій (яка триває до теперішнього часу), тобто вчинили дії з метою зміни меж території та державного кордону України з порушенням порядку, встановленого Конституцією України. Окрім цього,

військовослужбовці збройних сил РФ, здійснюючи окупацію частин території України, з метою встановлення та створення на окупованих територіях незаконних органів влади, здійснювали збройні напади на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, що мають важливе народногосподарське та/або оборонне значення, а також насильницьке захоплення таких органів.

24 лютого 2024 року відповідно до Указу Президента України № 64/2022, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки та оборони України, відповідно до пункту 20 частини 1 статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», запроваджено воєнний стан на всій території України, який в подальшому неодноразово продовжувався та останнім Указом Президента № 49/2024 визначений до 11 серпня 2024 року.

Законом України від 22 травня 2022 року № 2265-IX «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну», Російська Федерація визнана державою-терористом (державою-агресором).

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (далі – Закон), тимчасово окупована РФ територія України є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Згідно з пунктом 6 ч. 1 ст. 1-1 Закону, окупаційна адміністрація РФ – сукупність державних органів і структур РФ, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних РФ самопроголошених органів, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг.

Пунктом 7 частини 1 статті 1-1 Закону визначено, що тимчасово окупована РФ територія України – це частини території України, в межах яких збройні формування РФ та окупаційна адміністрація РФ встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування РФ встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації РФ.

Стаття 3 Закону визначає перелік територій України, які вважаються тимчасово окупованими територіями, а саме:

- 1) сухопутна територія тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях;
- 2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони

України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;

3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку;

4) надра під територіями, зазначеними у пунктах 1, 2 і 3 цієї частини, і повітряний простір над цими територіями.

Згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй «Агресія проти України» A/RES/ES-11/1 від 2 березня 2022 року, визнається, що Росія вчинила агресію проти України, порушивши базові норми ООН.

Проміжним рішенням Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй від 16 березня 2022 року, констатовано факт вторгнення Росії на територію України.

В ході досудового розслідування встановлено, що 18 квітня 2022 року військові формування ЗС РФ шляхом погрози застосування зброї та фактичним застосуванням зброї, тимчасово окупували територію міста Кремінна, Северодонецького району, Луганської області (яка триває станом на теперішній час). В подальшому російськими військами було захоплено владу в державних органах, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, військових частинах, інших об'єктах, що мають важливе народногосподарське та/або оборонне значення.

Як наслідок, у зв'язку з веденням агресивної війни з боку Російської Федерації проти України, з квітня 2022 року територія міста Кремінна, Северодонецького р-ну, Луганської області є тимчасово окупованою та збройними формуваннями Російської Федерації встановлено загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

04.10.2022 Президент Російської Федерації підписав федеральний закон про ратифікацію договору між Російською Федерацією та «луганською народною республікою» про прийняття в російську федерацію «луганської народної республіки» та утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта.

В подальшому, після захоплення влади військовими формуваннями збройних сил російської федерації, органами окупаційної адміністрації створено незаконний орган на території тимчасово окупованого міста Кремінна, Северодонецького р-ну, Луганської області, а саме «государственное унитарное предприятие луганской народной республики «Кременское лесохозяйство»».

Наказом Голови Державного агентства лісових ресурсів України від 03.03.2021 Проскурнікова Євгенія Юрійовича призначено тимчасово виконуючим обов'язки директора Національного природного парку «Кремінські

ліси», який координується Луганським обласним управлінням лісового та мисливського господарства.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» правоохоронними органами визнаються органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, Бюро економічної безпеки України, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

За пунктом 1 Положення про службу державної охорони природно-заповідного фонду України (далі – Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2000 № 1127, служба державної охорони природно-заповідного фонду України (далі - служба держохорони) забезпечує охорону та збереження природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків, зоологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення, а також регіональних ландшафтних парків.

Відповідно до пункту 2 Положення до складу служби держохорони входять служби охорони природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків, зоологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення, а також регіональних ландшафтних парків.

До складу служб державної охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду входять керівники адміністрацій природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, ботанічних садів, дендрологічних парків, зоологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення, регіональних ландшафтних парків, працівники підрозділів охорони, а також інших підрозділів цих адміністрацій за переліком згідно з додатком.

Служби державної охорони очолюють керівники адміністрацій територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Посада директора Парка входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України згідно з переліком підрозділів і посад працівників, які входять до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про службу державної охорони природно-заповідного фонду України» від 14.07.2000 № 1127.

Згідно зі ст. 61 Закону України «Про природно заповідний фонд України» служба державної охорони природно-заповідного фонду має статус правоохоронного органу. Порядок діяльності служби державної охорони природно-заповідного фонду України, а також перелік підрозділів і посад працівників, які входять до її складу, визначаються Кабінетом Міністрів

України. Служби державної охорони на місцях очолюють керівники адміністрацій територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Також, згідно пункту 5.2 Положення про національний природний парк «Кремінські ліси», затвердженого наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 25.11.2019 № 448, Службу державної охорони Парку очолює директор Парку, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах його території.

Таким чином, відповідно до вимог ст. 61 ЗУ «Про природно заповідний фонд України», пунктів 1, 2 Положення про службу державної охорони природно-заповідного фонду України (далі – Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2000 № 1127, статті 2 ЗУ «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» Проскурніков Євгеній Юрійович виконує правоохоронні функції та покладені на нього обов'язки, а тому є працівником правоохоронного органу.

Так, 20.06.2022, громадянин України Проскурніков Євгеній Юрійович, 09.11.1961 року народження, будучи працівником правоохоронного органу, перебуваючи на території тимчасово окупованого міста Кремінна, Сєверодонецького р-ну, Луганської області, діючи зі злочинним умислом, направленим на співпрацю з представниками збройних сил російської федерації, та з метою надання допомоги ворожій державі, спрямованої на заподіяння шкоди суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, державній, економічній та інформаційній безпеці України, за власним бажанням, добровільно, на прохання невстановлених в ході досудового розслідування осіб, надав згоду на зайняття посади в одному з незаконно створених органів окупаційної влади, де у подальшому наказом *министерства природных ресурсов и экологической безопасности луганской народной республики* від 20.06.2022 № 16/г, був призначений на посаду «директора государственного унитарного предприятия луганской народной республики «Кременское лесохозяйство», створеного окупаційною адміністрацією держави-агресора російської федерації на території міста Кремінна, Сєверодонецького р-ну, Луганської області.

Відповідно до роз'яснень, викладених у Постанові Пленуму Верховного Суду № 5 від 26.04.2002 Про судову практику у справах про хабарництво, організаційно-розпорядчими обов'язками є обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів (начальники цехів, завідувачі відділами, лабораторіями, кафедрами), їх заступники, особи, які керують ділянками робіт (майстри, виконробы, бригадири тощо).

Адміністративно-господарські обов'язки – це обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо). Такі повноваження в тому чи іншому обсязі є у начальників планово-господарських, постачальних, фінансових відділів і служб, завідуючих складами, магазинами, майстернями, ательє, їх заступників, керівників відділів підприємств, відомчих ревізорів та контролерів тощо.

Особа є службовою не тільки тоді, коли вона здійснює відповідні функції чи виконує обов'язки постійно, а й тоді, коли вона робить це тимчасово або за спеціальним повноваженням, за умови, що зазначені функції чи обов'язки покладені на неї правомочним органом або правомочною службовою особою.

У подальшому, достовірно розуміючи, що на території міста Кременна, Луганської області діє окупаційний режим, введений у зв'язку із захопленням військовоуслужбовцями та представниками збройних сил Російської Федерації території та державної влади у вказаному населеному пункті, всупереч національному законодавству, Проскурніков Євгеній Юрійович приступив до виконання покладених на нього представниками РФ організаційно-розпорядчих, адміністративно-господарських у незаконно створеному органі влади – ГУП ЛНР «Кременское лесоохотничье хозяйство», в які, крім сприяння протиправній діяльності державі-агресору, входять: керівництво підприємством, організація діяльності підприємства та здійснення інших повноважень, які не суперечать діючому законодавству Російської Федерації та положенню підприємства; несення відповідальності за стан діяльності підприємства; забезпечення утримання в належному стані рухомого та нерухомого майна, яке знаходиться в господарському віданні підприємства; несення відповідальності за формування та виконання фінансових планів; забезпечення використання майна підприємства (в тому числі нерухомого) за цільовим призначенням у відповідності з видами діяльності підприємства, а також використання за цільовим призначенням виділених підприємству фінансів; представляти звітність щодо роботи підприємства та дотримуватись діючих нормативно-правових актів на виконання цілей підприємства; розпоряджатись майном підприємства в порядку та межах, встановлених діючим законодавством Російської Федерації та положенням; при розірванні трудового договору здійснити передачу справ новому призначеному директору підприємства; директор підприємства несе повну відповідальність за пряму нанесену шкоду підприємству.

Таким чином, за викладених вище обставин Проскурніков Євгеній Юрійович, 09.11.1961 року народження, обґрунтовано підозрюється у зайнятті колабораційною діяльністю, а саме в добровільному зайнятті громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, тобто у

вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

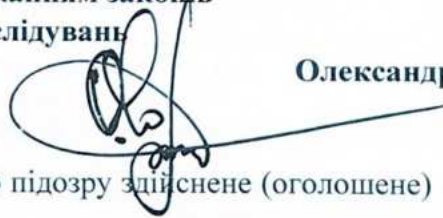
Слідчий
Головного слідчого управління
Державного бюро розслідувань

Катерина ПЕСЛЕР

ПОГОДЖЕНО

Прокурор у кримінальному провадженні –
прокурор першого відділу другого управління
процесуального керівництва досудовим розслідуванням
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту нагляду за додержанням законів
органами Державного бюро розслідувань
Офісу Генерального прокурора

Олександр ЧОРНОУС

Письмове повідомлення про підозру здійснене (оголошене) о «___» год.
«___» хв. _____ 20__ року.

Підозрюваний _____ / _____ /

Захисник _____ / _____ /

Письмове повідомлення про підозру вручене о «___» год. «___» хв. 20__
року. Суть підозри зрозуміла.

Підозрюваний _____ / _____ /

Захисник _____ / _____ /

Крім цього, підозрюваному повідомлено процесуальні права та обов'язки, а саме:

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника.

{Частина четверта статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

{Офіційне тлумачення частини першої статті 55 див. в Рішенні Конституційного Суду № 9-зп від 25.12.97}

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

{Офіційне тлумачення частини другої статті 55 див. в Рішеннях Конституційного Суду № 6-зп від 25.11.97, № 19-рп/2011 від 14.12.2011}

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

{Статтю 55 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

{Частина п'ята статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

{Частина перша статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

{Офіційне тлумачення частини першої статті 59 див. в Рішенні Конституційного Суду № 13-рп/2000 від 16.11.00}

{Офіційне тлумачення положення частини першої статті 59 див. в Рішенні Конституційного Суду № 23-рп/2009 від 30.09.2009}

{Частина другу статті 59 виключено на підставі Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

{Офіційне тлумачення положення частини третьої статті 62, відповідно до якого обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, див. в Рішенні Конституційного Суду № 12-рп/2011 від 20.10.2011}

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;

{Абзац другий частини першої статті 9 в редакції Закону № 2322-IV від 12.01.2005}

знайомитися з правилами тримання під вартою;

на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;

{Абзац п'ятий частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 488-IV від 06.02.2003, № 107-VI від 28.12.2007 - зміну визнано неконституційною згідно з Рішенням Конституційного Суду № 10-пр/2008 від 22.05.2008}

{Щодо дії абзацу п'ятого частини першої статті 9 додатково див. Закони № 3235-IV від 20.12.2005, № 489-V від 19.12.2006}

купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;

користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;

{Абзац сьомий частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;

на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);

{Частину першу статті 9 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 419-VIII від 14.05.2015}

відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

{Абзац частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3166-IV від 01.12.2005}

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

{Частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 488-IV від 06.02.2003}

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

{Статтю 9 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 3109-III від 07.03.2002; в редакції Закону № 2353-IV від 18.01.2005}

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеного їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

{Частина четверта статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 488-IV від 06.02.2003, № 2377-IV від 20.01.2005, № 3453-VI від 02.06.2011, № 4652-VI від 13.04.2012, № 5461-VI від 16.10.2012}

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої

влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

{Частина п'ята статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 488-IV від 06.02.2003, № 743-IV від 15.05.2003, № 5461-VI від 16.10.2012}

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;

дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;

бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;

бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 20. Забезпечення права на захист

1. Підозрюваний, обвинувачений, виправданий, засуджений має право на захист, яке полягає у наданні йому можливості надати усні або письмові пояснення з приводу підозри чи обвинувачення, право збирати і подавати докази, брати особисту участь у кримінальному провадженні, користуватися правовою допомогою захисника, а також реалізовувати інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

2. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд зобов'язані роз'яснити підозрюваному, обвинуваченому його права та забезпечити право на кваліфіковану правову допомогу з боку обраного ним або призначеного захисника.

3. У випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, підозрюваному, обвинуваченому правова допомога надається безоплатно за рахунок держави.

4. Участь у кримінальному провадженні захисника підозрюваного, обвинуваченого, представника потерпілого, представника третьої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт, не звужує процесуальних прав підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, третьої особи, щодо майна якого вирішується питання про арешт.

{Частина четверта статті 20 в редакції Закону № 1019-VIII від 18.02.2016}

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

{Частина перша статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1689-VII від 07.10.2014}

2. Обвинуваченим (підсудним) є особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 цього Кодексу.

3. Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати

такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

4. Обвинувачений також має право:

1) брати участь під час судового розгляду у допиті свідків обвинувачення або вимагати їхнього допиту, а також вимагати виклику і допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

2) збирати і подавати суду докази;

3) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо клопотань інших учасників судового провадження;

4) виступати в судових дебатах;

5) ознайомлюватися з журналом судового засідання та технічним записом судового процесу, які йому зобов'язані надати уповноважені працівники суду, і подавати щодо них свої зауваження;

6) оскаржувати в установленому цим Кодексом порядку судові рішення та ініціювати їх перегляд, знати про подані на них апеляційні та касаційні скарги, заяви про їх перегляд, подавати на них заперечення;

7) отримувати роз'яснення щодо порядку підготовки та використання досудової доповіді, відмовлятися від участі у підготовці досудової доповіді;

{Частину четверту статті 42 доповнено пунктом 7 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

8) брати участь у підготовці досудової доповіді, надавати представнику персоналу органу пробації інформацію, необхідну для підготовки такої доповіді, ознайомлюватися з текстом досудової доповіді, подавати свої зауваження та уточнення.

{Частину четверту статті 42 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробації, необхідну для підготовки досудової доповіді.

{Частину сьому статті 42 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 1492-VIII від 07.09.2016}

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Права і обов'язки мені зрозумілі. Права та обов'язки мені роз'яснені, а також вручено пам'ятку про процесуальні права та обов'язки о «___» год. «___» хв. _____ 20__ року.

Детального роз'яснення кожного із зазначених прав _____
(потребую, не потребую)

Підозрюваний _____ / _____ /

Захисник _____ / _____ /

Слідчий
Головного слідчого управління
Державного бюро розслідувань

Катерина РЕСЛЕР